

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การศึกษาต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการบริโภค
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ผู้เขียน

นางสาวน้ำผึ้ง กลิ่นชู

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ดร.เสถียร ศรีบุญเรือง

ประธานกรรมการ

รศ.ดร.คณิต เศรษฐเสถียร

กรรมการ

ผศ.นพ.สุรินทร์ จิรินรัมย์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อประเมินต้นทุนค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และเพื่อประเมินต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของผู้ป่วยที่เจ็บป่วยเนื่องจากพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิซึ่งเก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยจำนวน 300 ราย และญาติผู้ป่วยจำนวน 217 ราย ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลนครพิงค์ โรงพยาบาลแม่แตง โรงพยาบาลหางดง โรงพยาบาลสารภี โรงพยาบาลสันทราย และข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยจากฝ่ายเวชระเบียนในปี พ.ศ.2549

การประเมินค่าสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องจากพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (Alcohol-Attributable Fractions: AAFs) และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (Alcohol-Attributable Expenditures: AAEs) ได้ใช้แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์โดยสร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติที่มีแบบจำลองสองส่วน (Two-Part Model) ในการวิเคราะห์ซึ่งประกอบด้วยแบบจำลอง Probit และแบบจำลอง Log-Lin ของค่าใช้จ่าย 5 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยใน ค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยนอก ค่าใช้จ่ายซื้อยารักษาโรค ค่าใช้จ่ายในการ

รักษาพยาบาลจากอุบัติเหตุ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนการเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์ในระยะเวลา 1 ปี ของผู้ป่วยมี 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นต้นทุนทางตรง ได้แก่ ต้นทุนค่า รักษาพยาบาลสำหรับผู้ป่วยใน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 94,397.29 บาทต่อรายต่อปี ต้นทุนค่า รักษาพยาบาลสำหรับผู้ป่วยนอก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4,668.36 บาทต่อรายต่อปี ต้นทุนค่ายารักษาโรค มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 769.64 บาทต่อรายต่อปี ต้นทุนค่ารักษาพยาบาลจากอุบัติเหตุของผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8,048.31 บาทต่อรายต่อปี และต้นทุนค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8,489.08 บาทต่อรายต่อปี และส่วนที่สองเป็นต้นทุนทางอ้อม ได้แก่ รายได้ของผู้ป่วยที่สูญเสียไปเนื่องจาก การขาดงานเพราะการเจ็บป่วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5,480.75 บาทต่อรายต่อปี รายได้ของญาติผู้ป่วยที่ สูญเสียไปเนื่องจากการขาดงานเพราะดูแลผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,175.35 บาทต่อรายต่อปี ต้นทุนค่าเสียเวลาในการเดินทางและรอรับการตรวจของผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 486.02 บาทต่อราย ต่อปี และต้นทุนค่าเสียเวลาของญาติผู้ป่วยในการเดินทางและรอขณะผู้ป่วยรับการตรวจรักษามี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 760.72 บาทต่อรายต่อปี

ค่าสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องจากพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (AAFs) ที่คำนวณได้โดยใช้แบบจำลองที่มีสองส่วน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 64.44 โดยพบว่าค่า AAFs ของค่ารักษาพยาบาลสำหรับผู้ป่วยในมีค่าสูงสุดคือร้อยละ 88.45 รองลงมาคือค่า AAFs ของ ค่าใช้จ่ายจากอุบัติเหตุร้อยละ 79.82 ค่า AAFs ของค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ป่วยนอกร้อยละ 71.98 ค่า AAFs ของค่าใช้จ่ายอื่นๆ ร้อยละ 39.57 และค่า AAFs ของค่ายารักษาโรคมียาค่าต่ำสุดคือร้อยละ 13.92 นอกจากนี้ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (AAEs) ของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ.2549 มีมูลค่าทั้งสิ้น 3,528.71 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.14 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ.2549 และมีต้นทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีมูลค่าเท่ากับ 3,676.12 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.28 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ.2549 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดื่มเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์นั้นนำมาซึ่งต้นทุนที่มีมูลค่าสูง ดังนั้นรัฐบาลควรดำเนินนโยบายทั้งมาตรการเชิงรุก และมาตรการเชิงรับในการลดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของประชาชนในจังหวัด เชียงใหม่ เพื่อลดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

Independent Study Title A Study of Economic Cost of Alcohol Consumption

Author Miss Numphueng Kleenchoo

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Satiean Sriboonruang Chairperson

Assoc. Prof. Dr. Kanit Sethasathien Member

Asst. Prof. Surin Jiraniramai, M.D. Member

ABSTRACT

This study aims to examine alcohol drinking behavior, assess the cost of medical treatments, and assess the economic cost of alcohol-related patients in Chiang Mai Province. Primary data and information were compiled by questionnaire interview of 300 patients and 217 relatives of the patients who were receiving medical treatments at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital, Nakornping Hospital, Mae Taeng Hospital, Hang Dong Hospital, Saraphi Hospital, and San Sai Hospital. Secondary data on the costs of medical cares in 2006 were collected from the Division of Patients' Record of hospitals.

The estimates of Alcohol Attributable Fractions (AAFs) and Alcohol Attributable Expenditures (AAEs) were based on Econometric approach involving Two-Part Model which comprises one analytical part based on Probit Model application and the other on Log-Lin Model. Such estimates covered five categories of expenditure including in-patients' expenditure, out-patients' expenditure, pharmaceutical expense, cost of medical care due to accidents, and other expenses associated with illness resulted from alcohol drinking behavior.

The study identified two components of the one year cost of alcohol-related illness of patients. For direct cost, the findings revealed that the average cost per patient per year was 94,397.29 baht for the case of in-patient, 4,668.36 baht for out-patient, 769.64 baht for

medicinal drugs, 8,048.31 baht for accident related medical treatments and 8,489.08 baht for other relevant expenses. For indirect cost of one patient in a year, it was found that the income forgone or loss of the patient due to illness was 5,480.75 baht, the income loss of relatives due to absence from work to care for the patient was 1,175.35 baht cost of time traveling and waiting for treatments of the patient was 486.02 baht and the cost of time traveling and waiting of the care giving relatives was 760.72 baht.

The estimates from Two-Part Model application indicated that the AAFs was 64.44% on the average, the highest fraction taking 88.45% was attributed to in-patient medical cost, followed by 79.82% resulted from accident related cost, 71.98% for the case of out-patient, 39.57% for other expenses, and 13.92% the lowest for the cost of medicines. Meanwhile the estimate of AAEs in Chiang Mai Province in 2006 was 3,528.71 million baht which accounted for 3.14% of the Gross Provincial Product (GPP) in the same year. The estimated social cost associated with alcohol consumption was 3,676.12 million baht, representing 3.28% of Chiang Mai's Gross Provincial Product in 2006. Evidently, alcohol drinking generates so enormous economic cost that the government should pursue both aggressive and defensive policies to reduce alcohol consumption among Chiang Mai population.